

Sprawozdanie z realizacji Powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych za 2023r.

Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych na lata 2021-2027 przyjęta w dniu 30.12.2020r. Uchwałą Nr XXIX/130/2020 Rady Powiatu Wieruszowskiego wskazuje na najważniejsze przedsięwzięcia, które w ramach swoich kompetencji Powiat musi wykonać. Opiera się na takich przesłankach jak:

- dokonanie wyboru obszarów i skupienie się na największych problemach w powiecie
- współdziałaniu różnych instytucji, organizacji pozarządowych w rozwiązywaniu problemów społecznych
- lepsze wykorzystanie instytucji już istniejących.

Mając powyższe na uwadze została określona MISJA Strategii: *Rozbudowa systemu wsparcia zapewniającego odpowiednie warunki do życia i rozwoju mieszkańców Powiatu Wieruszowskiego poprzez przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.*

Do realizacji misji przyjęto następujące cele strategiczne:

- A) Zwiększenie wsparcia dla rodzin oraz zapewnienie odpowiedniej opieki nad rodziną.
- B) Promocja zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia oraz aktywizacja zawodowa.
- C) Tworzenie warunków umożliwiających osobom z niepełnosprawnością równoprawny udział we wszystkich sferach życia.

W celu zrealizowania celów strategicznych sprecyzowano cele operacyjne i przypisano im kierunki realizowanych działań. Tworzą one programy realizacyjne dla poszczególnych celów strategicznych.

W ramach celu strategicznego **A – Zwiększenie wsparcia dla rodzin oraz zapewnienie odpowiedniej opieki nad rodziną**, zostały określone następujące cele operacyjne:

- A1** – Pomoc rodzinom w wypełnianiu podstawowych funkcji.
- A2** – Rozwój rodzinnej pieczy zastępczej i systemu wsparcia dla młodzieży opuszczającej system pieczy zastępczej.
- A3** – Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie.
- A4** – Poprawa jakości życia osób starszych.

W ramach celu strategicznego **B - Promocja zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia oraz aktywizacja zawodowa**, zostały określone następujące cele operacyjne:

- B1** – Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, poszukujących pracy, kształcenie ustawiczne pracowników i pracodawców.
- B2** – Promocja przedsiębiorczości.
- B3** - Współpraca z samorządami lokalnymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz aktywizacji zawodowej.
- B4** - Opracowanie i realizacja projektów służących aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych.
- B5** - Wdrażanie cudzoziemców do lokalnego rynku pracy.

W ramach celu strategicznego **C - Tworzenie warunków umożliwiających osobom z niepełnosprawnością równoprawny udział we wszystkich sferach życia**, zostały określone następujące cele operacyjne

- C1**- Podniesienie poziomu świadomości społeczeństwa na temat osób z niepełnosprawnością, ich praw, potrzeb, możliwości, oraz wkładu we wszystkie sfery życia.
- C2** - Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
- C3** - Tworzenie warunków do podniesienia kompetencji zawodowych, wzrostu zatrudnienia oraz wzmocnienie polityki równości szans osób z niepełnosprawnością na rynku pracy.
- C4** - Tworzenie warunków umożliwiających osobom z niepełnosprawnością dostęp do przestrzeni publicznej i uczestnictwa w życiu społecznym.

Sprawozdanie z realizacji powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych w 2023 roku zostało opracowane na podstawie kart informacyjnych do monitorowania strategii, które napłynęły od wielu instytucji, lokalnych samorządów i organizacji pozarządowych.

W ramach celu strategicznego **A – Zwiększenie wsparcia dla rodzin oraz zapewnienie odpowiedniej opieki nad rodziną** na terenie powiatu podejmowano szereg działań wpisujących się w Gminne Programy Wspierania Rodziny oraz Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej.

Cel operacyjny A1 - pomoc rodzinom w wypełnianiu podstawowych funkcji

Do realizacji celu przystąpiło szereg różnych podmiotów tym: gminy z terenu powiatu wieruszowskiego, placówki oświatowe, instytucje pomocy społecznej: w tym Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna w Wieruszowie (PPP), Miejski Ośrodek Profilaktyki Terapii Uzależnień i Współzależnienia w Wieruszowie (MOPTUiW), Powiatowa Stacja Sanitarно- Epidemiologiczna w Wieruszowie (PSSE).

Zadanie promocja pozytywnego wizerunku rodziny i zdrowego stylu życia w 2023r. realizowano głównie poprzez:

- organizację spotkań z dziećmi i młodzieżą w szkołach, warsztatów w okresie zimowym i letnim w okresie wolnym od nauki, urozmaicaniem dni nauki szkolnej i przedszkolnej akcjami dni tematycznych, spotkań świątecznych, konkursów plastycznych, wydarzeń sportowych – np. Turniej Sołectw w Gm. Galewice, rajdów rowerowych (gm. Sokolniki), festynów gminnych, jak również poprzez np. udostępnianie przez Gminę Sokolniki sali na prowadzenie ZUMBY oraz JOGI dla dorosłych itd., w które w zależności od formy są adresowane do dzieci i młodzieży lub całych rodzi i społeczności gminnych,

- współdziałanie gmin ze szkołami oraz ze służbą zdrowia poprzez realizowanie np. programu powszechnej nauki pływania „Umiem pływać”, przybliżanie istotnych tematów zdrowotnych np. poprzez realizację programów „Ogólnopolski Program Profilaktyki Czerniaka”, wydarzeń np. „Szkolny dzień rodziny”- impreza dla rodziców i dzieci, a także poruszanie na godzinach wychowawczych tematów: prozdrowotne (np.: „Prowadzę higieniczny tryb życia. Dbam o higienę osobistą i szanuję czyste otoczenie”, „Nałogi czy silna wola i zdrowie”

- współpraca powiatowych szkół ponadpodstawowych z instytucjami promującymi zdrowy styl życia np.: **Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Lututowie** wraz z PSSE realizował programy o tematyce zdrowotnej pt.: „Cięża bez alkoholu”, „Skutki zdrowotne palenia w czasie ciąży”, „Pierwotna Profilaktyka Wad Cewy Nerwowej”, pokonajmy nowotwory krwi „Pomożesz? Bo możesz. Masz to w genach!, a także promował aktywność sportową poprzez organizację „Dnia Sportu”. Pozytywny wizerunek rodziny kreowano w szkole przybliżając uczniom tematy: „Jak sobie radzić ze stresem”, „Emocje i uczucia, by życie miało smak”, „W rodzinnym kręgu”, „Małżeństwo – zadanie na całe życie”, „Konflikty i trudne sytuacje rodzinie” i wiele podobnych.

Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. St. Staszica w Wieruszowie przybliżał tematy prozdrowotne m.in. poprzez: przystąpienie do projektu badawczego fundacji Martyny Wojciechowskiej UNAWWEZA pt. „Młode Głowy”, który dotyczył badania poczucia własnej wartości wśród młodego pokolenia i miał na celu rozpoznanie stanu psychicznego młodzieży, obchody Światowego Dnia Walki z Depresją 23.02.2023r. i „Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego” 10.10.2023r. oraz zamieszczanie materiałów promujących zdrowie psychiczne na stronie internetowej szkoły; pod patronatem Starosty Powiatu Wieruszowskiego w dniu 30 maja 2023r. obchodzono „Dzień sportu”, w którym wzięli udział wszyscy uczniowie szkoły, w grudniu, corocznie obchodzone jest święto z inicjatywy Światowej Organizacji Zdrowia „Światowy Dzień AIDS”. W celu promowania życzliwości w dniach 20-24 listopada 2023 zorganizowano tydzień życzliwości, który nawiązywał do Światowego Dnia Życzliwości, przypadającego na dzień 21 listopada. Celem tego tygodnia było osiągnięcie pozytywnych skutków w zachowaniu uczniów i uwrażliwienie na wzajemną życzliwość.

Zespół Szkół Ogólnokształcących w Wieruszowie przybliżał tematykę zdrowotną organizując spotkania ze specjalistą na temat zdrowego stylu życia, zdrowego odżywiania, nawadniania organizmu, szkodliwości palenia papierosów, e-papierosów, organizując wycieczki rowerowe po najbliższej okolicy oraz realizację programu wychowania do życia w rodzinie zg. z podstawą programową dla uczniów szkół ponadpodstawowych. W Zespole Szkół Ogólnokształcących omawiano również istotne tematy na godzinach wychowawczych i wychowaniu do życia w rodzinie, m.in.: „Kryteria dojrzałości człowieka”, „Jak kochać i być kochanym?”, „Komu i za co należy dziękować?- w formie ćwiczeń, „Nasze życiowe przemyślenia” i wiele innych. Zajęcia skierowane były do wszystkich uczniów w szkole.

- ✓ Rozpowszechnianie poprzez media społecznościowe, szkolne strony internetowe i wychowawców klas informacji dot. Dziecięcego Telefonu Zaufania Rzecznika Praw Dziecka oraz Zaufania Dla Dzieci i Młodzieży, Numer SOS Linia Pomocy Pokrzywdzonym, Rzecznika Praw Pacjenta,

- ✓ umieszczanie w widocznych miejscach w siedzibach realizatorów Strategii plakatów, ulotek promujących zdrowy styl życia i pozytywny wizerunek rodziny, w tym wykonanie w szkołach gazetek informacyjnych pod hasłem np.: „Postawy empatii, uczciwości, szacunku i miłości wobec najbliższych”, „Trzymaj formę”, „Podstępne WZW”, „Wybierz życie-pierwszy krok” itp.

- W gminach na terenie powiatu promowano pozytywny wizerunek rodziny w ramach pracy socjalnej poprzez pracowników OPS.

Rozwój wsparcia specjalistycznego dziecka i rodziny przejawiał się głównie poprzez świadczone poradnictwo specjalistyczne dla osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej z różnych przyczyn.

W środowisku poradnictwo świadczone było głównie przez:

- pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej na terenie powiatu,
- asystentów rodzinnych wspierających rodziny z dziećmi, którym z różnych względów zagraża rozpad, zatrudnianych w 6 ośrodkach pomocy społecznej (7 asystentów wspierało 52 rodziny).

Stacjonarne poradnictwo realizowane było głównie w:

- starostwie powiatowym oraz w urzędach gminy, również w ramach **nieodpłatnej pomocy prawnej**,
- ośrodkach pomocy społecznej,
- w szkołach na terenie powiatu prowadzone były zajęcia pozalekcyjne, zajęcia z psychologiem, zajęcia z pedagogiem, terapeutą, pedagogiem specjalnym. Udzielano także porad i konsultacji psychologiczno-pedagogicznych, organizowano spotkania dla rodziców z psychologiem z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Wieruszowie np. na temat sposobów rozwiązywania problemów wychowawczych, organizowano także zajęcia pozalekcyjne rozwijające uzdolnienia np. taneczne a także dodatkowe zajęcia sportowe,
- MOPTUiW w Wieruszowie poprzez m.in.: działania terapeutyczne z zakresu uzależnień i przemocy domowej (poradnictwo przeprowadzano również w placówkach oświatowych z terenu powiatu),
- PPP w Wieruszowie poprzez porady i konsultacje z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, przeprowadzenie treningu umiejętności społecznych dla 17 dzieci, realizację treningu kompetencji wychowawczych dla rodziców, pt. „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców”, zajęć rozwijających kompetencje społeczno-emocjonalne - korzystało troje dzieci, terapii rodzin, wspierano rodziców małych dzieci w ramach wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka – indywidualne konsultacje z psychologiem, logopedą, oligofrenopedagogiem, neurologopedą, surdopedagogiem, tyflopedagogiem, rehabilitantem i lekarzem, realizację rządowego programu „Za życiem”-skorzystało 12 dzieci,
- placówkach oświatowych poprzez wsparcie pedagogiczne i psychologiczne dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- PCPR w Wieruszowie i działającym od 2006 r. przy Centrum **Punkcie Interwencji Kryzysowej**. W 2023 r. w PIK udzielono 302 porady (porady realizowane głównie w formie bezpośredniej obsługi klienta, z możliwością poradnictwa telefonicznego) z zakresu głównie kryzysu małżeństwa i rodziny, ograniczenia władzy rodzicielskiej, alimentów, ustalenia kontaktów z dziećmi, trudności wychowawczych i w nauce, problemów osobistych, trudności emocjonalnych, depresji. W roku sprawozdawczym prowadzono poradnictwo prawne -117 porad, psychologiczne – 141 porad i pracownika socjalnego – 44 porady.
- Pracownicy instytucji pomocy społecznej pomagali rodzinom, w których występowały trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w załatwianiu spraw urzędowych, organizowali wsparcie materialne w postaci rzeczowej, współpracowali z kuratorami, wychowawcami, pedagogami szkolnymi, monitorowali funkcjonowanie rodziny po zakończeniu pracy z rodziną.
- GOPS w Sokolnikach- 1 asystent pracuje z 7 rodzinami - 44 spotkania osobiste. Asystent rodziny zorganizował również warsztat plastyczny o charakterze edukacyjnym dla 7 rodzin, korzystających ze wsparcia asystenta rodziny, w których wzięło udział 8 dzieci.
- W GOPS w Czastarach w roku 2023 1 asystent pracował z 7 rodzinami liczącymi 11 dzieci. W trakcie roku 2023 zakończył pracę z 1 rodziną. .
- GOPS w Łubnicach – 1 asystent pracował z 15 rodzinami, w których łącznie było 33 dzieci.
- MGOPS Bolesławiec – 1 asystent pracował z 7 rodzinami.

- MGOPS w Lututowie 1 asystent wspierał pomocą 4 rodziny, do czerwca 2023r. działała świetlica , w której również pracował asystent rodziny, organizowano zajęcia pozalekcyjne w ramach utworzonej placówki wsparcia dziennego.
- MGOPS w Wieruszowie prowadził porady psychologiczne dla 16 osób, 12 rodzin zostało objętych pomocą asystenta rodziny.
- GOPS w Galewicach wspierał rodziny w ramach pracy socjalnej.
- W ramach rozwoju wsparcia specjalistycznego dla dziecka i rodziny ważną rolę odegrał **Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Słupi pod Kępnem**, ul. Katowicka 10, 63-604 Baranów. Ośrodek prowadzony jest przez Caritas Diecezji Kaliskiej. Powiat Wieruszowski w 2023r. za kwotę 40.000,00zł zlecił Caritas zadanie publiczne polegające na prowadzeniu ośrodka interwencji kryzysowej dla mieszkańców powiatu wieruszowskiego. Na podstawie umowy Powiatu Wieruszowskiego z Caritas Diecezji Kaliskiej w okresie od 1.01.2023r. do 31.12.2023r. zabezpieczono min. 5 miejsc noclegowych dla mieszkańców powiatu w kryzysie w w/w Ośrodku. Ośrodek, zgodnie z regulaminem zapewniał również poradnictwo specjalistyczne w zależności od potrzeb. W 2023r. z pomocy Ośrodka skorzystała 1 osoba.
- W zakresie rozwoju wsparcia specjalistycznego dziecka i rodziny organizowano zajęcia pozalekcyjne, przy placówkach edukacyjnych funkcjonowały kółka zainteresowań i zajęcia dodatkowe rozwijające umiejętności ucznia (np.: koło języka francuskiego, kółko historyczne, koło pisarskie COPERNICUS, koło medialne LOWier TV, dodatkowe zajęcia sportowe - SKS a także edukacja czytelniczko-medialna) - Szkoły Ponadpodstawowe w Wieruszowie.
- Biblioteki mieszczące się na terenie powiatu organizowały zajęcia wychowawczo-czytelnicze dla dzieci, np. w Gminie Wieruszów zajęcia pt. „Profilaktyka i edukacja”
- Szkoły wspierały dzieci i młodzież - uczniowie mogli korzystać z pomocy psychologicznej, pedagogicznej w formie bezpośredniej w placówkach,
- Na terenie powiatu działały placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego i świetlice: 4 w Gminie Galewice, na terenie Gminy Sokolniki oraz gminy Lututów prowadzono świetlice szkolne w każdej placówce, 3 świetlice wiejskie na terenie Gminy Łubnice w: Dzierzkowicach, Łubnicach i Wójcinie, świetlice w Gminie Czastary oraz na terenie Gminy Bolesławiec 1 świetlica z 3 filiami w Chróście, Mieleszynie i Żdżarach.

Realizacja programów i projektów na rzecz dziecka i rodziny. Podejmowano działania w ramach Gminnych Programów Wspierania Rodziny. Gminy realizowały Programy: „Asystent Rodziny”, „Posiłek w szkole i domu”, „Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa”. Realizowano projekty skierowane dla dzieci i młodzieży w szkołach m.in.:

- Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Stanisława Staszica w Wieruszowie zorganizował Kiermasz Bożonarodzeniowy, na którym sprzedawano ozdoby świąteczne i wypieki. Całkowity dochód został przekazany na wsparcie leczenia niepełnosprawnego dziecka z powiatu wieruszowskiego. Uczniowie wzięli również udział w „Szlachetnej Paczce”, która w 2023r. była organizowana pod hasłem „Razem stać nas na dobro”; zorganizowano także loterię fantową, której celem było zdobycie funduszy na operację dla Jasia Cieślińskiego z Osieka.
- Zespół Szkół Ogólnokształcących realizował działania w ramach 2 projektów profilaktycznych, pt. „Aktywnie”- wycieczki rowerowe i piesze do parków w mieście połączone ze spotkaniem ze specjalistami, których celem było wskazanie alternatywnych sposobów na spędzanie czasu wolnego z przyjaciółmi i rodziną oraz projekt „Kreatywnie z Kopernikiem”, w ramach którego odbyły się warsztaty, których celem było odciążenie młodzieży od komputerów i telefonów, wskazując alternatywne formy spędzania wolnego czasu. W szkole zorganizowano także „Piknik z Kopernikiem”, imprezę o zasięgu powiatowym dla dzieci młodzieży promującą zdrowy styl życia i wartościowe spędzanie czasu łącząc sport z rekreacją.
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna realizowała rządowy program „Za życiem”, z którego skorzystało 12 dzieci.
- MOPTUiW realizował porady i konsultacje z zakresu pomocy psychologiczno – pedagogicznej oraz wspierał rodziców małych dzieci w ramach wczesnego wspomagania rozwoju dziecka - indywidualne konsultacje

z psychologiem, logopedą, oligofrenopedagogiem, neurologopedą, surdopedagogiem, tyflopedagogiem, rehabilitantem i lekarzem, prowadzono także interwencję kryzysową poprzez wsparcie emocjonalne i informacyjne;

- MGOPS w Wieruszowie realizował programy: Wspierania Rodziny, z którego korzystało 57 osób w tym 35 dzieci, program „Posiłek w szkole i w domu”-uczestniczyło 108 osób a także realizowano Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2026, którym zostało objętych 79 osób w rodzinach dotkniętych przemocą.
- MGOPS W Lututowie realizował projekt „W rodzinie siła”,
- W gminie Galewice realizowano działania w ramach programów profilaktycznych, promujących pozytywny wizerunek rodziny i zdrowy styl życia tj.: „Skąd się biorą produkty ekologiczne” „Czyste powietrze wokół nas”, „Dzień Owoców i Warzyw”, „Dzień Marchewki”, akcja „Zacznijmy dzień od zdrowego śniadania” Realizowano również program powszechnej nauki pływania „Umiem pływać” jak również realizowano programy profilaktyki antynikotynowej, otyłości, profilaktyki zażywania środków psychoaktywnych, w tym dopalaczy i alkoholu(we współpracy z MOPTUiW).
- organizację warsztatów profilaktycznych w formie pikników rodzinnych z elementami profilaktyki uzależnień, m.in. w gmina Galewice, Łubnice, Sokolniki, Lututów.
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna przeprowadził akcję dot. bezpieczeństwa podczas letniego i zimowego odpoczynku, która realizowana była poprzez zamieszczanie informacji prozdrowotnych w lokalnych media, stronie internetowej PSSE oraz Facebooku, również poprzez kolportaż ulotek edukacyjnych oraz organizowanie warsztatów profilaktycznych, nt. bezpiecznego wypoczynku, uzależnień, profilaktyki chorób zakaźnych. Propagowano również temat zdrowia poprzez akcje: „Światowy Dzień Zdrowia” i „Światowy Dzień bez Tytoniu i Światowy Dzień Rzucania Palenia”- głównie przez organizację warsztatów, publikacje artykułów profilaktycznych czy kampanię antynikotynową.
- organizację zajęć feryjnych, wakacyjnych np.: w GOKSiT w Sokolnikach, rajdu rowerowego, prowadzenie warsztatów tanecznych dla dzieci i młodzieży, prowadzenie zajęć gry na gitarze dla dzieci i młodzieży oraz warsztatów rysunku udostępnianie sali na prowadzenie zajęć sportowych oraz prowadzenie ZUMBY dla dzieci, dorosłych i seniorów, udział w akcjach programu UNICEF– Gmina Sokolniki.

Wsparcie finansowe dziecka i rodziny realizowane było głównie przez OPS -y poprzez m.in.:

- ✓ wypłatę zasiłków zgodnie z ustawą o pomocy społecznej - łącznie w powiecie skorzystało z wsparcia finansowego 889 rodzin, w tym: gm. Wieruszów- 199 rodzin, gmina Czastary 131 rodzin, gmina Galewice 93 rodziny, gmina Łubnice 67rodzin, gmina Sokolniki 206, gmina Lututów 123 rodziny oraz w gminie Bolesławiec 70 rodzin),
- ✓ wypłatę stypendiów szkolnych/socjalnych,
- ✓ wypłatę świadczeń rodzinnych i opiekuńczych,
- ✓ wypłatę świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego,
- ✓ dożywianie,
- ✓ odpłatność za pobyt dzieci w rodzinie zastępczej,
- ✓ odpłatność za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Finansowego wsparcia udzielały również szkoły powiatu poprzez dofinansowanie do wyprawki szkolnej dla uczniów zmagających się z niepełnosprawnością i legitymujących się orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego(m.in. w Zespole Szkół Ponadpodstawowych im. St. Staszica w Wieruszowie wsparcie uzyskały 23 rodziny) a także zapomogi losowe (2 uczniów z Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Lututowie skorzystało z tej formy wsparcia oraz 6 uczniów korzystało z finansowanego przez MGOPS dożywiania).

Gminy z terenu powiatu kontynuowały realizację programu „Karta Dużej Rodziny”(np. GOPS w Łubnicach w 2023r. wydał 40 kart dużej rodziny).

Ponadto w ramach realizacji celu strategicznego A część placówek oświatowych włączyła się w akcje charytatywne („Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy”, „Żyj zdrowo w zdrowym świecie” czy „Szlachetna paczka” a także w lokalne zbiórki środków finansowych, np. na leczenie dzieci i dorosłych z okolicznych miejscowości).

Działania służące osiągnięciu celu operacyjnego **A2 – rozwój rodzinnej pieczy zastępczej i systemu wsparcia dla młodzieży opuszczającej system pieczy zastępczej** podejmowane były przez PCPR w Wieruszowie.

Polegały na:

- promocji rodzinnej pieczy zastępczej

W celu pozyskania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego rozpowszechniano informacje na stronie internetowej Powiatu i PCPR, udział w kampanii prowadzonej przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej „Już jesteś?” oraz prowadzeniu bieżącej działalności informacyjnej w siedzibie Centrum przez pracowników oraz w środowisku przez 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, a także poprzez kolportaż ulotek promujących rodzinne formy pieczy zastępczej.

- wspieraniu specjalistycznym dla rodzin zastępczych poprzez:

- zapewnienie wsparcia psychologicznego i pedagogicznego organizatora rodzinnej pieczy zastępczej (39 porad psychologicznych i 46 porad pedagogicznych a także 9 porad pracownika socjalnego), w godzinach pracy PCPR w Wieruszowie,

- kierowanie do Punktu Interwencji Kryzysowej w przypadku konieczności zapewnienia pomocy prawnej rodzinom zastępczym – 10 rodzin objętych pomocą – 21 porad,

- zrealizowano także 2 szkolenia dla rodzin zastępczych, nt.: „Dziecko w rodzinie zastępczej- co to znaczy?” mające na celu zwiększenie wiedzy rodziców zastępczych na temat ich praw i obowiązków związanych ze sprawowaniem pieczy zastępczej, w którym wzięło udział 12 osób, oraz szkolenie pn. „Budowanie poczucia własnej wartości u dzieci” mające na celu zwiększenie wiedzy rodziców zastępczych na temat poczucia własnej wartości u dzieci, w którym uczestniczyło 18 osób.

- zrealizowano 1 szkolenie dla rodziców biologicznych nt. „Więzi emocjonalne z dzieckiem – jak je podtrzymywać?” mające na celu zwiększenie wiedzy rodziców biologicznych na temat więzi emocjonalnych z dzieckiem- udział wzięła 1 osoba.

- przeszkolone zostały 2 rodziny do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. Szkolenie było przeprowadzone przez Oddział Terenowy Towarzystwa Rozwijania Aktywności Dzieci „SZANSA” w Łodzi— uczestniczyło w szkoleniu 4 kandydatów.

- podnoszeniu jakości wsparcia rodzin zastępczych poprzez zatrudnianie 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, oraz doskonalenie kadry pieczy zastępczej poprzez udział w szkoleniach: w 2023r. koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej wzięli udział w 1 szkoleniu i 1 wideokonferencji, psycholog uczestniczył w 2 szkoleniach, pedagog wziął udział w 3 szkoleniach, pracownik socjalny wziął udział w 1 seminarium oraz w 1 konferencji.

- rozwój rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej:

Na dzień 31.12.2023r. w rodzinnej pieczy zastępczej były 42 rodziny liczące 61 dzieci, w tym nowo utworzonych rodzin w roku kalendarzowym:

- ✓ 4 rodziny zastępcze spokrewnione (umieszczono 5 dzieci),

- ✓ 2 rodziny niezawodowe (umieszczono 3 dzieci),

W 2023r. funkcjonowały **3 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego**, w których umieszczonych było na dzień 31.12.2023r. łącznie 23 dzieci. W ciągu roku kalendarzowego w/w placówkach umieszczono 1 dziecko- w placówce RDD w Czastarach. Placówki prowadzone są przez Fundację „Happy Kids” z Łodzi. Na utrzymanie placówek 2023r. Powiat Wieruszowski przeznaczył kwotę 874.690,32zł.

- współpraca z ośrodkami adopcyjnymi:

Przedstawiciele Regionalnego Ośrodka Adopcyjnego w Łodzi uczestniczyli z posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. W 2023r. przeprowadzono 131 ocen sytuacji dzieci przebywających w rodzinach zastępczych. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej wydał 6 opinii w sprawie przysposobienia małoletnich dzieci- 5 dzieci nie została zakwalifikowana do przysposobienia z powodu braku zgody opiekuna na badanie psychologiczne. Natomiast 1 dziecko zostało zakwalifikowane do przysposobienia (sprawa w toku).

- wsparcie młodzieży opuszczającej system rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej

Na dzień 31.12.2023r. u 16 pełnoletnich wychowanków w rodzinnej pieczy zastępczej monitorowano indywidualny program usamodzielnienia (w tym 1 nowy program usamodzielnienia opracowany wspólnie z opiekunami usamodzielnienia i pełnoletnim wychowankiem pieczy zastępczej w 2023r.). Natomiast w instytucjonalnej pieczy zastępczej monitorowano 13 indywidualnych programów usamodzielnienia (w tym 4 indywidualne programy usamodzielnienia opracowane wspólnie z opiekunami usamodzielnienia i pełnoletnimi wychowankami instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2023r.).

W roku 2023 **jeden** wychowanek rodzinnej pieczy zastępczej osiągnął pełnoletność i podjął decyzję o opuszczeniu rodziny zastępczej. Ponadto **dwoje** pełnoletnich wychowanków opuściło rodzinę zastępczą i przeszło na kontynuowanie nauki ze względu na śmierć rodzica zastępczego.

Wychowankowie rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej uzyskiwali pomoc finansową, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

- wypłacano świadczenia dla wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej- w 2023r. wypłacono: **5** świadczeń na zagospodarowanie w łącznej kwocie **9.681 zł**, **6** świadczeń na usamodzielnienie w łącznej kwocie **34.186 zł** oraz **46** świadczeń na kontynuowanie nauki w łącznej kwocie **29.157,29 zł**,

- wypłacano świadczenia dla wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej- w 2023r. wypłacono **43** świadczenia na kontynuowanie nauki w łącznej kwocie **27.649zł**, **3** świadczenia na usamodzielnienie w kwocie **25.775 zł** oraz 2 świadczenia na zagospodarowanie w kwocie **5.602 zł**.

W celu realizacji zadania tworzenie lokalnych programów rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej realizowano trzyletni Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 – 2023.

- Złożono także wnioski o dofinansowanie projektu w ramach programu: Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027. Założenia zawarte w projekcie przeznaczone są dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej na terenie powiatu wierszowskiego oraz jego najbliższego otoczenia. Prowadzone będą działania integracyjne, aktywizacyjne, wyrównujące szanse edukacyjne, a dla ich otoczenia integracyjno-aktywizacyjne. Zadania proponowane w ww. projekcie to usługa wsparcia dla dzieci z pieczy zastępczej i ich otoczenia w formie organizacji obozów, korepetycji, imprez integracyjnych, grup wsparcia oraz podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry na potrzeby świadczenia usług w społeczności lokalnej.

- Z dniem 1 lutego 2023 roku weszły w życie nowe przepisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Nowelizacja wprowadziła m.in. zakaz tworzenia nowych placówek opiekuńczo-wychowawczych, wzrost wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka, zmiany w zakresie urlopu ojcowskiego, powstanie centralnego rejestru pieczy zastępczej.

- W zespole ds. rodzinnej pieczy zastępczej od 1 października 2023 roku w pełnym wymiarze czasu pracy zatrudnieni byli: pedagog, pracownik socjalny, dwóch koordynatorów oraz psycholog, który został zatrudniony na umowę zlecenie.

W zakresie celu operacyjnego **A.3 – przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie** prowadzono:

- profilaktykę uzależnień, najszerszą działalność w w/w zakresie prowadził MOPTUiW w Wieruszowie, który m.in.:
 - ✓ prowadził zajęcia i spotkania o tematyce profilaktycznej w szkołach: Szkoła Podstawowa nr 1 im. J. Korczaka w Wieruszowie, Szkoła podstawowa nr 3 im. Jana Pawła II w Wieruszowie, Szkoła podstawowa przy Zespole Szkół nr 2 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Wieruszowie, Szkoła Podstawowa w Bolesławcu, Szkoła Podstawowa w Teklinowie, Szkoła Podstawowa im. Królowej Jadwigi w Pieczyskach, Szkoła Podstawowa w Wyszanowie, Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Wieruszowie, Szkoła Podstawowa w Galewicach, Szkoła Podstawowa w Bolesławcu, Szkoła Podstawowa w Osieku, Szkoła Podstawowa w Niwiskach i Szkole Podstawowej w Czastarach (łącznie liczba uczniów biorących udział ok. 1000 i rodziców ok. 500, przeprowadzono 55 zajęć dla uczniów oraz 8 zajęć dla rodziców),
 - ✓ kontakt z lokalnymi mediami w kontekście problematyki uzależnień- np. artykuły w gazecie „Łącznik” oraz w Ilustrowanym Tygodniku Powiatowym,

- ✓ promocję działalności leczniczej i profilaktycznej Ośrodka poprzez stronę internetową www.moptuiw.wieruszow.pl
- Profilaktykę prowadziły również gminy, placówki oświatowe, KPP w Wieruszowie, PPP w Wieruszowie oraz instytucje pomocy społecznej (w siedzibach ośrodków oraz w terenie podczas przeprowadzania wywiadów środowiskowych przez pracowników socjalnych i w trakcie wizyt asystentów rodziny w domach podopiecznych).
- W gminie Sokolniki, GOPS we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zorganizował obchody „Dnia Bez Przemocy”, w trakcie którego dyżurowali specjaliści w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, pracownicy socjalni oraz współorganizatorzy dzielnicowi z KPP ponownie zorganizowano piknik profilaktyczno-edukacyjny „Bezpieczna Gmina Sokolniki przykładem dla innych” wraz w atrakcjami m.in. pokazem sprzętu, spotkaniami z służbami mundurowymi i ratownikami medycznymi, zorganizowano także warsztat plastyczny dla dzieci „Stop przemocy”-rozdysponowano materiały informacyjne dot. form pomocy na terenie gminy w przypadku wystąpienia problemu przemocy.
- W gminie Galewice oprócz działalności GKRPA zorganizowano warsztaty feryjne i wakacyjne (w spektaklu profilaktycznym wzięło udział 40 osób), działał również punkt konsultacyjny w Osieku (skorzystało 21 osób) a także organizowano pogadanki profilaktyczne i aktywnie działała Grupa Wsparcia Jutrzenka.
- Realizatorzy Strategii w zakresie swoich kompetencji prowadzili działalność informacyjną, promującą zdrowy styl życia, zachęcali do udziału w programach profilaktycznych, realizowali lekcje profilaktyczne, spotkania profilaktyczno-edukacyjne dla rodziców. Szczególną uwagę w zakresie profilaktyki uzależnień zwrócono na uczniów szkół w różnym wieku. Uczniowie objęci byli wsparciem w ramach programów profilaktycznych i brali udział w spotkaniach o tematyce m.in.: „Dopalaczom mówimy STOP-wyberamy zdrowie”, „Bieg po zdrowie”.
- Ponadto w Zespole Szkół Ponadpodstawowych im. Stanisława Staszica w Wieruszowie uczniowie wzięli udział w warsztatach profilaktyczno-wychowawczych dot. szkodliwości palenia tytoniu z p. Anną Smolis z PSSE(dla 114 uczniów); w porozumieniu z KPP w Wieruszowie zorganizowano dla młodzieży szkolnej zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień przeprowadzone przez podinspektora policji w stanie spoczynku, kuratora społecznego oraz kawalera orderu uśmiech pana Romana Szeląga(dla 105uczniów) oraz zorganizowano zajęcia z zakresu profilaktyki bezpieczeństwa dla uczniów- na spotkaniu aspirant Anna Stępień prowadziła rozmowę z uczniami na temat przemocy i szkodliwości zażywania substancji psychoaktywnych(udział wzięło 23 uczniów). Psycholog szkolny w ramach działań profilaktycznych dla 600 uczniów ZSP przeprowadził zajęcia dotyczące szkodliwości palenia papierosów i e-papierosów;
- Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Mikołaja Kopernika w Wieruszowie kierował swe działania do wszystkich uczniów szkoły (200) poprzez plakaty, ulotki, ogłoszenia umieszczane w gablotach, na tablicach informacyjnych na korytarzach i w klasach a także stronie internetowej i Facebook-u szkoły, min. pt. „Dzień Bezpiecznego Internetu”, „Nie biorę, jestem odpowiedzialny”, „Żyję bezpiecznie-AIDS i HIV” itp.
- Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Lututowie realizował rekomendowany program profilaktyczny w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych pn. „ARS, czyli jak dbać o miłość”- uczestniczyło 16 uczniów.
- W szkołach prowadzono zajęcia edukacyjne w zakresie „krążących mitów” dotyczących przemocy, procedury niebieskiej karty, trudności w życiu małżeńskim i rodzinnym i sposobów ich przezwycięzania, sposobów radzenia sobie z alkoholizmem, narkomanią, mechanizmów uzależnień.
- KPP w Wieruszowie przekazała w ramach w/w zadań 8 materiałów do publikacji w prasie, mediach i na stronach internetowych

Wsparcie specjalistyczne dla dzieci, w przypadku przemocy i uzależnień, działania w tym zakresie prowadzone były głównie przez instytucje pomocy społecznej, PPP w Wieruszowie, MOPTUiW w Wieruszowie.

MOPTUiW w Wieruszowie:

- ✓ świadczył terapię uzależnień i współuzależnienia, z której skorzystało 205 osób,

- ✓ prowadził poradnię leczenia uzależnień od substancji psychoaktywnych tj. alkoholizm, narkomania, lekomania i innych oraz uzależnień behawioralnych dotyczących hazardu, internetu, pracoholizmu i innych,
- ✓ prowadził terapię współuzależnienia (2 grupy terapeutyczne dla łącznie 14 osób) w terapii grupowej i w formie terapii indywidualnej, w której wzięło udział łącznie 191 osób
- ✓ prowadził 1 grupę warsztatową dla 6 osób (uzależnionych i współuzależnionych) z gminy Wieruszów, prowadzone w formie spotkań tereapeutycznych,
- ✓ prowadził Punkt Konsultacyjno – Informacyjny dla osób nadużywających środków psychoaktywnych, dla mieszkańców gminy Wieruszów (450 konsultacji),
- ✓ prowadził działalność konsultacyjną w ramach Punktu Konsultacyjnego ds. uzależnień dla mieszkańców gminy Bolesławiec (dyżury 2 godziny w tygodniu-94 godziny, 10 konsultacji),
- ✓ przeprowadził 48 dyżurów interwencyjno-wspierających dla mieszkańców Gminy Wieruszów, z których skorzystało 225 osób,
- ✓ zorganizował warsztaty psychologiczne „Ja też potrafię” dla 2 grup-14 dzieci i młodzieży w wieku od 5 do 16 lat z gminy Wieruszów, w kontekście efektywnego radzenia sobie w środowisku rówieśników,
- ✓ współpracował z grupą Anonimowych Alkoholików „Prosna” (liczba spotkań - raz w tygodniu),
- ✓ prowadził działalność konsultacyjną w ramach Punktu Konsultacyjnego ds. uzależnień dla mieszkańców gminy Łęka Opatowska (dyżury 2 godziny w tygodniu-98 godzin, 94 konsultacji),
- ✓ w ramach współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz Zespołem Interdyscyplinarnym przy MGOPS w Wieruszowie pracownik Ośrodka motywował osoby do podjęcia leczenia odwykowego (spotkania Grupy Roboczej Zespołu Interdyscyplinarnego, 22 spotkania z komisją GKRPA),
- ✓ prowadził **Centrum wsparcia psychologicznego dla osób z problemem przemocy w rodzinie**, w ramach Centrum prowadzone były oddziaływania psychologiczne zarówno w stosunku do osób doznających przemocy jak i w stosunku do sprawców przemocy, prowadzone były indywidualne sesje terapeutyczne (przeprowadzono 40 indywidualnych sesji terapeutycznych i 60 porad/konsultacji),
- ✓ Współpracował z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Pracownik Ośrodka będąc członkiem GKRPA w Wieruszowie na bieżąco motywował do podjęcia terapii zgłoszone osoby na posiedzeniu Komisji,
- ✓ Współpracował z Zespołem Interdyscyplinarnym do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Wieruszowie-zorganizowano 20 spotkań grupy roboczej „Niebieska Karta”.
- **Wsparcie specjalistyczne w przypadku przemocy i uzależnień realizowane było m.in.: w ramach procedury „Niebieskie karty” przez KPP w Wieruszowie-37,„NK”, instytucje pomocy społecznej-18,„NK”, PCPR w Wieruszowie-1,„NK” oraz 1 „NK”-placówka oświatowa, łącznie w powiecie założono 57 „NK”.**
- Ponadto w PCPR w Wieruszowie oraz działającym przy PCPR Punkcie Interwencji Kryzysowej świadczone było poradnictwo specjalistyczne psychologiczne, prawne, pracownika socjalnego. Udzielono 19 porad z zakresu przemocy w rodzinie. Udzielono 4 porad z zakresu problematyki uzależnień i współuzależnienia oraz przymus/przemocy domowej.
- Realizowano gminne programy w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom.
- Na terenie gmin funkcjonowały Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA), które włączały się w realizację w/w programów. GKRPA m.in.: kierowały osoby na leczenie odwykowe, motywowały do podjęcia dobrowolnego leczenia w ośrodkach leczenia uzależnień. Gminy zapewniały swoim mieszkańcom możliwość skorzystania ze wsparcia terapeuty ds. uzależnień. Na terenach gmin funkcjonowały gminne punkty konsultacyjne w przypadku problemu uzależnienia.
- PCPR w Wieruszowie przeprowadziło rozeznanie wśród ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu wieruszowskiego w zakresie pozyskania osób chętnych (sprawców przemocy) do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym, celem przedłożenia zapotrzebowania na realizację programu do Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi. O sprawie informowano również Komendę Powiatową Policji w Wieruszowie, Prokuraturę Rejonową w Wieluniu, Sąd Rejonowy w Wieluniu i Żandarmeria. W związku

z brakiem osób chętnych do udziału w programie zapotrzebowania na 2023r. nie złożono. PCPR realizował również indywidualne poradnictwo specjalistyczne w ramach PCPR/PIK, udzielono 4 porady w zakresie problematyki uzależnień i współzależnienia, 19 porad z zakresu przemocy domowej oraz realizowano procedurę „Niebieska Karta”- 1NK.

- Ponadto realizowano programy i projekty przeciwdziałania przemocy, w tym programy profilaktyczne tj.:
 - ✓ Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023,
 - ✓ Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023 – 2028,
 - ✓ Gminne Programy Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminne Programy Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminne Programy Przeciwdziałania Narkomanii,
 - ✓ Powiatowy Program Zapobiegania Przemocy, Porządku Publicznego i Bezpieczeństwa Obywateli na lata 2019 – 2023,
 - ✓ Programy profilaktyczne dla uczniów szkół realizowane przez gminy, ośrodki pomocy społecznej, np. w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Lututowie zorganizowano kampanię pt. „Każdy ma prawo żyć godnie bez przemocy”, w Gminie Wieruszów realizowano programy profilaktyczne „Z profilaktyką, sportem, edukacją nam po drodze” itp.
 - ✓ Policjanci z KPP w Wieruszowie przeprowadzili 29 różnych działań i spotkań profilaktycznych w różnych grupach wiekowych w szkołach, na piknikach, półkoloniach i z rodzicami.
- W obszarze podnoszenie kwalifikacji osób zajmujących się wsparciem osób zagrożonych/dotkniętych przemocą domową, uzależnieniem swoje kwalifikacje podnosili pracownicy instytucji pomocy społecznej (szkolenia w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie odbyli członkowie GKRPA z różnych gmin a także pracownicy ośrodków pomocy społecznej, np.: MGOPS w Wieruszowie- 5 szkoleń dla pracowników socjalnych, pracownicy GOPS w Czastarach - 10 szkoleń (5 pracowników), GOPS w Łubnicach – w szkoleniach wzięło udział asystent rodziny, pracownicy socjalni oraz członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego; GOPS w Galewicach- - szkolenie-1 pracownik, w MGOPS Bolesławiec 1 szkolenie dla 3 osób, funkcjonariusze KPP w Wieruszowie – 3 szkolenia, w których wzięło udział 7 policjantów, pracownicy SP ZOZ -1 szkolenie w którym brało udział 5 osób, pracownicy MOPTUiW w Wieruszowie - 55 pracowników łącznie wzięło udział w 10 szkoleniach, pracownicy PCPR w Wieruszowie wzięli udział w szkoleniach „Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” oraz „Praca ze sprawcą przemocy według Modelu Duluth” -2 szkolenia-3 uczestników, jak również ze szkoleń korzystali pracownicy oświaty: pedagodzy, nauczyciele w części placówek edukacyjnych. Łącznie udział wzięto w ponad 50 szkoleniach/konferencjach.

W zakresie osiągnięcia celu operacyjnego **A.4 - wsparcie osób starszych** działały: PCM w Wieruszowie, PCPR w Wieruszowie, ŚDS w Osieku z filią w Czastarach i Chróscinie, DPS w Chróscinie Wsi, gminy/ops-y, placówki oświatowe.

Działania polegały na:

- opiece nad osobami starszymi w ramach poradni specjalistycznych i na oddziałach szpitalnych na zasadach ogólnych, w Zakładzie Opiekuńczo – Leczniczym w Wieruszowie opieką objętych było 86 pacjentów, w hospicjum domowym 24 pacjentów, w hospicjum stacjonarnym 164 pacjentów, w dziale rehabilitacji – 650 pacjentów.
- świadczeniu usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osób starszych przez ośrodki pomocy społecznej, w powiecie skorzystało 93 osoby (w gminie Sokolniki 18 osób, w Galewicach – 19 osób, w Bolesławcu – 8 osób, w Łubnicach -13 osób, w Wieruszowie – 24 osoby i w Lututowie 11 osób). GOPS w Czastarach nie realizował usług opiekuńczych gdyż nie zachodziła taka potrzeba.
- w 2023r. przy MGOPS Wieruszów działała wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego, w 2023r. skorzystały 24 osoby, w powiecie wieruszowskim tylko gmina Wieruszów realizuje tego typu usługę.
- świadczenie usług opieki wytchnieniowej w 2023r. w ramach programu „Opieka wytchnieniowa” dla 8 osób, realizowane przez MGOPS Wieruszów oraz dla 3 osób w Gminie Lututów,

- świadczeniu usług opiekuńczych w **Dziennym Domu Pomocy** (MGOPS Lututów), liczba miejsc 25, w 2023r. z usług DDP skorzystały 54 osoby, w DDP świadczone są usługi opiekuńcze przez: opiekuna domu, 5 opiekunów, ponadto podopieczni mogą liczyć na pomoc terapeuty zajęciowego, psychologa oraz masażysty, DDP zapewnia wyżywienie (śniadanie, obiad, podwieczorek), transport z miejsca zamieszkania do siedziby DDP, zadanie realizowane było w ramach projektu Centrum Usług Środowiskowych - „Razem łatwiej” i kontynuacji projektu partnerskiego: Centrum Usług Społecznych w powiecie wieruszowskim,”
- zapewnianiu całodobowej opieki m.in.: pensjonariuszom w Domu Pomocy Społecznej w Chróście Wsi (154 miejsca w DPS),
- świadczeniu poradnictwa m.in.: dla osób starszych, z niepełnosprawnością i ich rodzin w PCPR w Wieruszowie oraz przyznawanie w/w grupie osób dofinansowań ze środków PFRON, w zależności od potrzeb,
- prowadzeniu działalności integracyjno-kulturalno-aktywizującej osoby starsze (Kluby Seniora w Czastarach, Łubnicach i Sokolnikach, w GOK w Galewicach we współpracy z Kołem Emerytów i Stowarzyszeniem „Rozbawieni” prowadził sekcję śpiewaków „Rozśpiewani dla seniorów”, swą działalność kontynuował Uniwersytet III Wieku w Wieruszowie realizując zajęcia dla uczestników– 2 godziny w tygodniu, Dom Pomocy Społecznej w Chróście – Wsi, Środowiskowy Dom Samopomocy w Osieku z filią w Czastarach i Chróście),
- działał także Polski Związek Emerytów i Rencistów Koło w Wieruszowie, bardzo aktywną działalność w 2023r. prowadził również założony 01.01.2021r. ośrodek wsparcia „Klub Senior+”, dla 20 swoich uczestników, osób po 60 roku życia, w ramach działań organizowano spotkania, warsztaty, szkolenia, poradnictwo i wiele innych atrakcyjnych form aktywizujących,
- Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Mikołaja Kopernika w Wieruszowie zorganizował akcję przez Szkolny Wolontariat dla potrzebujących na Święta Bożonarodzeniowe w ramach gminnej akcji „Wigilia dla Samotnych”,

Reasumując stwierdza się, że w ramach **celu strategicznego A** na terenie powiatu aktywnie i na szeroką skalę promuje się pozytywny wizerunek rodziny i rozwija się poradnictwo specjalistyczne dla rodzin z problemami różnego rodzaju, dba się o bezpieczeństwo mieszkańców prowadząc profilaktykę w zakresie uzależnień i przemocy. W 2023 r. podobnie jak w roku poprzednim Powiat Wieruszowski zabezpieczył schronienie dla mieszkańców powiatu wieruszowskiego w kryzysie w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Słupi pod Kępem w ramach umowy o powierzenie realizacji zadania publicznego, zgodnie z ustawą z dn. 24.04.2003r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. W 6 z 7 ośrodków pomocy społecznej zatrudniano asystenta rodziny. PCPR w Wieruszowie prowadził działania na rzecz rodzicielstwa zastępczego zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9.06.2011r. Na terenie powiatu wieruszowskiego w 2023r. nadal funkcjonowały **3 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego**.

Pomimo różnych działań na przestrzeni całego roku, zachęcających do rodzicielstwa zastępczego nadal obserwuje się małe zainteresowanie zawodowym rodzicielstwem. W związku z tym należy kontynuować zwiększanie świadomości mieszkańców powiatu rodzinną pieczę zastępczą.

W ramach celu strategicznego **B – Promocja zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia oraz aktywizacja zawodowa** Powiatowy Urząd Pracy w Wieruszowie (PUP) aktywizował osoby bezrobotne i poszukujące pracy poprzez pośrednictwo pracy oraz organizację usług i instrumentów rynku pracy.

Cel operacyjny **B1 Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, poszukujących pracy, kształcenie ustawiczne pracowników i pracodawców** był realizowany przez pomoc bezrobotnym i poszukującym pracy w znalezieniu pracy- w 2023r. było 1344 ofert pracy.

Beneficjenci urzędu, m.in:

- 1) korzystali z porad grupowych (3 spotkania grupowe-19osób),
- 2) korzystali z informacji zawodowej (104 osób),
- 3) poradnictwa zawodowego indywidualnego (295 osób),
- 4) byli kierowani na:
 - staże (197 osób),

- szkolenia(21osób), w tym w ramach bonu szkoleniowego (12 osób),
- prace interwencyjne (23 osoby),
- roboty publiczne (8 osób),
- prace społecznie użyteczne-12osób

5) otrzymali: bony na zasiedlenie (44 osoby).

Powiatowy Urząd Pracy w Wieruszowie przez cały 2023r. promował usługi i instrumenty rynku pracy poprzez stronę internetową urzędu: www.wieruszow.praca.gov.pl oraz publikację ofert pracy w Centralnej Bazie ofert Pracy.

W ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego zorganizowano szkolenia i kursy, z których skorzystało 84 pracowników oraz 9 pracodawców. Powiatowy Urząd Pracy czynnie wziął udział w targach pracy organizowanych przez Młodzieżowe Centrum Kariery OHP przy współpracy Hufca Pracy Zespole Szkół Ponadpodstawowych im. St. Staszica w Wieruszowie wystawiając stoisko informacyjne.

Cel operacyjny **B2 Promocja przedsiębiorczości** realizowano m.in. poprzez dofinansowanie działalności gospodarczej w 2023r. wsparcie otrzymało 76 osób. Organizowano również kursy i szkolenia dla 21 osób w tym 12 osób w ramach bonu szkoleniowego. Pomoc przyznano również w formie:

- 1) prac interwencyjnych - 19 podmiotów (23 osoby),
- 2) robót publicznych – 3 podmiotów (8 osób),
- 3) refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy – 13 podmiotów (20 osób),
- 4) zwrot kosztów podmiotowi prowadzącemu dom pomocy społecznej lub jednostce organizacyjnej wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za zatrudnienie bezrobotnego/poszukującego pracy.

Cel operacyjny **B3 Współpraca z samorządami lokalnymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz aktywizacji zawodowej** realizowana była poprzez kierowanie na prace społecznie użyteczne- w 2023r. korzystało 12 osób.

Cel operacyjny **B4 Opracowanie i realizacja projektów służących aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych:**

- ze środków Funduszu Pracy(z wyłączeniem środków EFS+) utworzono łącznie 145 miejsc pracy na kwotę łączną 1.730.255,16 zł,
- środki z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus FEŁ 2021-2027 wypłacono 2.731.203,84zł dla 207 osób,
- Wypłacono środki z rezerwy ministra na realizację programu pilotażowego w kwocie 99.334,06zł (dla 22 osób) oraz na realizację programu aktywizacji zawodowej bezrobotnych zamieszkujących na wsi kwotę 341.455,32zł (dla 25osób),
- Krajowy Fundusz Szkoleniowy – kształcenie ustawiczne pracowników i pracodawcy- zrealizowano na kwotę 294.154,20zł,
- wypłacano środki PFRON w wyniku, których utworzono łącznie 3 miejsca pracy na kwotę 27.595,68zł.

Cel operacyjny **B5 Wdrażanie cudzoziemców do lokalnego rynku pracy** poprzez wydawanie oświadczeń o zamiarze powierzenia wykonywania pracy przez cudzoziemca (458 oświadczeń: 142 dla obywateli Ukrainy, 224 dla obywateli Gruzji, 61 dla obywateli Białorusi, 28 dla obywateli Mołdawii oraz 3 dla obywateli Armenii), wykonywanie tzw. testów rynku pracy(sprawdzenie możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych wśród bezrobotnych i poszukujących pracy) – wykonano 67testów w 2023r., a także wydawanie decyzji o zezwoleniu na prace sezonowe (1 decyzja), oraz informacji starosty dot. możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi (952 informacje).

PUP promował świadczone przez siebie usługi poprzez: ulotki informacyjne, informacje zamieszczone na stronie internetowej PUP oraz w lokalnych mediach.

Podsumowując stwierdza się, że w ramach **celu strategicznego B** na terenie powiatu prowadzi się różnorodne działania w kierunku łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej bezrobotnych mieszkańców, na które pozyskuje dodatkowe środki m.in.: z Europejskiego Funduszu Społecznego. Aktywizowane są także osoby z niepełnosprawnością, które wymagają szczególnej pomocy w usamodzielnieniu zawodowym.

W ramach celu strategicznego **C - Tworzenie warunków umożliwiających osobom z niepełnosprawnością równoprawny udział we wszystkich sferach życia** działały głównie: PCPR w Wieruszowie, gminy, PPP w Wieruszowie, placówki oświatowe oraz ŚDS w Osieku z filią w Czastarach i Chróście, DPS w Chróście Wsi, organizacje pozarządowe, tj. TPD OM w Wieruszowie, SIKOS, Stowarzyszenie Integracyjne Rodzina w Lututowie.

W zakresie celu operacyjnego **C1- podniesienie poziomu świadomości społeczeństwa na temat osób z niepełnosprawnością, ich praw, potrzeb, możliwości, oraz wkładu we wszystkie sfery życia** rozwijano działalność informacyjno-szkoleniową dla osób z niepełnosprawnością i ich otoczenia oraz dla osób pracujących z osobami z niepełnosprawnością poprzez:

- realizację poradnictwa dla osób z niepełnosprawnością i ich otoczenia, które świadczone było przez pracowników PCPR w Wieruszowie oraz w ramach pracy socjalnej przez pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej. Pracownicy PCPR w Wieruszowie udzielili 1254 porady dla osób z niepełnosprawnością i ich rodzin,
- wywieszanie na tablicach informacyjnych informacji dot. osób niepełnosprawnych,
- organizację i udział w/w osób w spotkaniach informacyjnych o tematyce prawnej, w tym prawa pracy, medycznej, zatrudnianiu osób z niepełnosprawnością, mieszkalnictwa chronionego i treningowego oraz asystentury dla osób z niepełnosprawnością, spotkania organizowane m.in. w: DPS Chróście Wieś, ŚDS w Osieku z filią w Czastarach i Chróście, TPD OM w Wieruszowie, SI KOS,
- spotkania w formie indywidualnej pomocy w zakresie informowania, prowadzenia i rozwiązywania osobistych spraw mieszkańców domu- DPS w Chróście- Wsi,
- udzielanie informacji telefonicznych dot. praw i możliwości oraz organizacja 2 spotkań ze szkoleniem- Stowarzyszenie Integracyjne „Rodzina”,
- szkolenia dla uczestników ŚDS- 3 spotkania, w których wzięło udział łącznie 146 osób,
- udzielanie informacji przez pracowników OPS w ramach pracy socjalnej,
- udział rodziców w spotkaniach zespołu opracowującego Indywidualny Program Edukacyjno-Terapeutyczny oraz Wielospecjalistyczną Ocenę Poziomu Funkcjonowania Ucznia- 3 spotkania w roku, w ramach których rodzice dzieci niepełnosprawnych mogą korzystać również z porad i konsultacji u specjalistów, a także udzielanie informacji opiekunom os. niepełnosprawnych o przysługujących im prawach i formach wsparcia - w szkołach Gminy Galewice,
- rozpowszechnianie informacji dot. możliwości i praw osób niepełnosprawnych poprzez ulotki oraz informacje na tablicach w urzędach,
- szkolenia dla osób współpracujących z osobami niepełnosprawnymi, opiekunów, rodziców, szkolenia zewnętrzne i kursy doszkalające dla pracowników ŚDS, DPS, SIKOS, TPD OM, nauczycieli. W/w placówki organizowały cotygodniowe spotkania o charakterze informacyjnym, terapeutycznym, z zakresu zdrowego i prawidłowego żywienia, higieny osobistej, w zależności od potrzeb podopiecznych
- Pracownicy PCPR w Wieruszowie w ramach działania rozwój działalności informacyjno-szkoleniowej dla osób pracujących z osobami z niepełnosprawnością wzięli udział w: szkoleniu informacyjnym dot. „Programu Wyrównywania Różnic Między Regionami III”, w szkoleniu „Upowszechnianie modelu usamodzielniania osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną”, spotkaniu Wojewódzkiej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych oraz w spotkaniu online dot. wypożyczalni sprzętu dla osób z niepełnosprawnością.

W ramach celu promowano wiedzę na temat praw, potrzeb i możliwości i umiejętności osób z niepełnosprawnością tj. realizowano różnorodne imprezy kulturalno-artystyczno-sportowe m.in.: konkurs prac plastycznych „Twórczość-Terapia-Sukces”, Impreza Integracyjna „Spotkanie Przyjaciół”- promująca umiejętności sportowe, „Tour de Palac – Rowerem przez Chróście” impreza o charakterze sportowym i konkurs plastyczny - wydarzenie zorganizowane wspólnie ze stowarzyszeniem „Pomocny Dom” w ramach projektu, organizacja warsztatów w gminie Sokolniki przez członków Fundacji Edukacji Empatii o Rozwoju z Krakowa - osoby niepełnosprawne pt. „Rozwiń skrzydła, przełam bariery”, Stowarzyszenie „Rodzina” zorganizowało 5 imprez kulturalnych, Osoby z niepełnosprawnością i ich bliscy brali udział w spotkaniach oplatkowych, sylwestrowych, walentynkowych., również uczestnicy ŚDS i mieszkańcy w DPS w Chróście-Wsi uczestniczyli

w organizowanych imprezach integracyjnych, piknikach, obchodach świąt, zawodach sportowych czy wycieczkach turystycznych.

W osiągnięciu celu C1 ważną rolę odgrywały wspomniane wyżej organizacje pozarządowe, które z roku na rok poszerzają zakres wsparcia dla osób z niepełnosprawnością angażując w działania społeczność lokalną, instytucje samorządowe, placówki oświatowe, sponsorów, media.

W ramach celu operacyjnego **C.2 – wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi** organizowano m.in.: w placówkach oświatowych pomoc psychologiczno– pedagogiczną dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, prowadzono działalność diagnostyczną terapeutyczną i profilaktyczną, zwiększano dostęp uczniów z niepełnosprawnością do nauki w placówkach ogólnodostępnych i integracyjnych, kadra pedagogiczna podnosiła swoje kwalifikacje w zakresie organizacji pracy psychologiczno-pedagogicznej (udział w szkoleniach, warsztatach, studiach podyplomowych). Aby osiągnąć cel prowadzono:

- zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, terapię: logopedyczną, psychologiczną indywidualną, terapię dysleksji i dysortografii, EEG Biofeedback, socjoterapię, psychologiczne doradztwo wychowawcze, interwencje kryzysowe, indywidualne porady zawodowe, grupowe zajęcia aktywizujące do wyboru kierunku kształcenia i zawodu, zajęcia związane z trudnościami adaptacyjnymi (w w/w zadaniach realizowanych przez PPP w Wieruszowie łącznie udział wzięło 459 osób),
- badania psychologiczno-pedagogiczno-logopedyczne dzieci z powiatu wieruszowskiego poprzez prowadzenie diagnozy psychologicznej (298 osób), pedagogicznej (263 osoby), logopedycznej (55 osób) – PPP w Wieruszowie,
- przesiewowe badania logopedyczne (66 osób) – PPP w Wieruszowie,
- zajęcia rewalidacyjne, integracji sensorycznej, dydaktyczno - wyrównawcze, logopedyczne, korekcyjno-kompensacyjne, korekcyjno-wyrównawcze, edukacyjno-terapeutyczne, rozwijające uzdolnienia artystyczne, rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne (realizatorzy placówki oświatowe),
- działania wspierające rodziców małych dzieci w ramach wczesnego wspomagania rozwoju dziecka (PPP w Wieruszowie),
- Dzieci z niepełnosprawnością korzystały z placówek oświatowych ucząc się zarówno w klasach ogólnodostępnych jak i integracyjnych (np. w Gminie Wieruszów),
- W miarę potrzeb prowadzone było nauczanie indywidualne, zatrudniano nauczycieli/specjalistów wspierających organizacje kształcenia uczniów niepełnosprawnych. Gminy finansowały koszty dowozu uczniów niepełnosprawnych do placówek oświatowych dostosowanych do niepełnosprawności.
- W szkołach realizowano szereg zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, rewalidacyjnych, logopedycznych, terapeutycznych, korekcyjno-kompensacyjnych a nawet rehabilitacyjnych (Szkoła Podstawowa Specjalna w Tyblach, Szkoła Podstawowa nr 2 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Wieruszowie – funkcjonowanie zespołu edukacyjno-terapeutycznego, sali zajęć rehabilitacyjnych).
- Kadra pedagogiczna zatrudniona w szkołach oprócz podnoszenia swoich kompetencji w ramach różnorodnych szkoleń, warsztatów, studiów podyplomowych wspierana była przez PPP w Wieruszowie (np.: PPP w Wieruszowie pomagała nauczycielom w opracowaniu „IPET”, prowadziła szkolenia dla nauczycieli, prowadziła grupę wsparcia dla pedagogów szkolnych, grupę wsparcia dla nauczycieli pedagogów specjalnych).

W zakresie celu operacyjnego **C.3 - tworzenie warunków do podniesienia kompetencji zawodowych, wzrostu zatrudnienia oraz wzmocnienia polityki równości szans osób z niepełnosprawnością na rynku pracy** działał PUP w Wieruszowie, oraz organizacje pozarządowe (TPD OM, SI KOS).

- PUP w Wieruszowie organizował dla osób niepełnosprawnych:
 - ✓ poradnictwo zawodowe: 4 porady indywidualne i 6 informacji zawodowych dla osób niepełnosprawnych,
 - ✓ staże dla 2 osób.

Pracę niesubsydiowaną podjęło 34 osób z niepełnosprawnością.

- TPD OM w Wieruszowie przygotowywało osoby z niepełnosprawnością do udziału w stażach i praktykach na chronionym rynku pracy (tj. 2 osoby odbyły staż oraz 4 osoby odbyły praktyki zawodowe

w Podmiocie Ekonomii Społecznej TPD OM w ramach prowadzonej działalności, 2 osoby po odbyciu stażu zostały zatrudnione w Zakładzie Aktywności Zawodowej w Wieruszowie).

- Na terenie powiatu wieruszowskiego nadal funkcjonowała utworzona w 2016 r. **spółdzielnia socjalna „Green Service”**. W w/w Spółdzielni zatrudnionych było 11 osób, w tym 10 z niepełnosprawnością.
- Działalność kontynuował utworzony w 2014 roku **Zakład Aktywności Zawodowej**, który zatrudniał na dzień 31.12.2023r. 40 osób z niepełnosprawnością w stopniu znacznym (27 osób) i umiarkowanym (13 osób). W roku sprawozdawczym działała grupa wsparcia dla osób oczekujących na miejsce w ZAZ w Wieruszowie (SI KOS w Wieruszowie),
- Podejmowano również działania informacyjno-promocyjne w zakresie aktywizacji osób z niepełnosprawnością poprzez organizowanie stoisk promocyjnych, reklamujących i promujących umiejętności i produkty wytworzone przez osoby z niepełnosprawnością np. wystawianie prac; kontynuowanie działalności grup wsparcia dla osób oczekujących na miejsce w ZAZ i WTZ oraz tych, które zakończyły terapię i podjęły pracę na chronionym lub otwartym rynku pracy, a także zorganizowano dowóz książek z biblioteki do domów czytelników z niepełnosprawnością i osób starszych z ograniczoną możliwością poruszania się (np. w gminie Sokolniki).

Cel operacyjny **C.4 - tworzenie warunków umożliwiających osobom z niepełnosprawnością dostęp do przestrzeni publicznej i uczestnictwa w życiu społecznym** osiągniany był m.in. poprzez działania powszechniające ideę dostępności środowiska przestrzeni publicznej i prywatnej dla osób z niepełnosprawnością o zróżnicowanej mobilności i percepcji.

Działania te polegały na likwidowaniu barier tj.:

- na bazie posiadanego taboru samochodowego organizowano dowóz osób niepełnosprawnych do szkół, Warsztatu Terapii Zajęciowej w Wieruszowie, ŚDS,
- w 2023 r. w ramach Programu PFRON „**Wyrównywanie Różnic Między Regionami III**” złożono do PFRON dla Gminy Lututów 1 wniosek, w ramach obszaru D- likwidacja barier transportowych, wniosek dotyczył zakupu autobusu przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym osoby na wózku inwalidzkim, złożony w ramach wniosku projekt otrzymał dofinansowanie ze środków PFRON w wysokości 330.000,00zł. Projekt jest w trakcie realizacji,

W 2023r. zakończono realizację projektów z 2022r. tj.:

- 1 **wniosek** w ramach obszaru B - likwidacja barier w urzędach, placówkach edukacyjnych

lub środowiskowych domach samopomocy w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania za pośrednictwem Powiatu Wieruszowskiego na rzecz Gminy Galewice – wniosek dotyczył montażu windy zewnętrznej przy budynku Urzędu oraz dostosowania łazienki z WC do potrzeb osób z niepełnosprawnością.

Złożony w ramach wniosku projekt otrzymał dofinansowanie ze środków PFRON

w wysokości **150.000,00zł.**

- 1 **wniosek** w ramach obszaru D - likwidacja barier transportowych za pośrednictwem Powiatu Wieruszowskiego na rzecz Gminy Czastary, wniosek dotyczył zakupu samochodu dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się na wózku inwalidzkim, złożony w ramach wniosku projekt otrzymał dofinansowanie ze środków PFRON w wysokości **110.667,00zł**, projekt zrealizowany, całkowity koszt zakupu **192.000,00zł.**

- w Gminie Lututów wyposażono budynek Urzędu Miejskiego w 2 krzesła ewakuacyjne przeznaczone dla osób niepełnosprawnych, oraz zamontowano specjalne tablice tyflograficzne z planem poszczególnych pięter budynku przeznaczone dla osób niewidomych,
- w Urzędzie Gminy Galewice została uruchomiona bezpłatna usługa wideotłumacza, skierowana do osób niesłyszących, dokonano wymiany drzwi wewnętrznych do biur i pomieszczeń nie stanowiących pomieszczeń technicznych z poszerzeniem na drzwi o szer. 90cm oraz wymieniono 1szt drzwi zewnętrznych do budynku urzędu na automatyczne rozsuwane oraz wstawiono 1 drzwi ewakuacyjne jednoskrzydłowe, zamontowano również tabliczki informacyjne przy drzwiach wejściowych do biur z nadrukiem w alfabecie Braila, na każdej kondygnacji budynku zamontowano tablice tyflograficzne z rozkładem pomieszczeń, wyposażono pomieszczenia sekretariatu, kasy i biura ewidencji ludności w pętle indukcyjne wspomagające obsługę osób niedosłyszących; zamontowano: oznaczenia

elektroniczne(tzw. beacons), „Przywoływacz” przy wejściu do budynku i w WC dla osób z niepełnosprawnością, nakładki ostrzegawcze na schodach- na pierwszym i na ostatnim, w kolorze kontrastującym z podłożem; zamontowano również krzesło ewakuacyjne przeznaczone dla osób niepełnosprawnych na ostatniej kondygnacji budynku;

- w ramach programu pilotażowego „**Aktywny Samorząd**” dofinansowano osobom z niepełnosprawnością:
 - oprzyrządowanie do posiadanego samochodu (1 osoba na kwotę 8.000zł),
 - zakup sprzętu elektronicznego dla osób z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych (2 osoby na kwotę 17.623zł),
 - zakup sprzętu elektronicznego dla osób z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy (3 osoby na kwotę 15.599,09zł),
 - zakup wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (2osoby na kwotę 15.000zł),
 - utrzymanie sprawności technicznej posiadanego wózka lub skutera o napędzie elektrycznym (5 osób na kwotę 12.787,98zł),
 - zakup protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (1 osoba na kwotę 19.200zł)
 - naukę na poziomie wyższym (8 osób-13 wniosków-łączna kwota dofinansowania 42.917,75zł).

Ponadto ze środków PFRON:

- rozpatrzono pozytywnie 144 wnioski na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze na kwotę 257.229,17zł,
- dofinansowano zakup sprzętu rehabilitacyjnego (9 osób otrzymało dofinansowanie w kwocie 12.593,27zł),
- zlikwidowano bariery architektoniczne (8osób otrzymało wsparcie w kwocie 150.905,50zł)
- zlikwidowano bariery w komunikowaniu się (5 osób pozyskało dofinansowanie w kwocie 17.754,85zł),
- zlikwidowano bariery techniczne (3 osoby otrzymały kwotę 6.614,20zł),
- dofinansowano turnusy rehabilitacyjne (70 osób i 49 opiekunów, łączna kwota dofinansowanie opiewała na 199.613zł).
- Powiat Wieruszowski przystąpił do programu „Samodzielność-Aktywność-Mobilność”, który miał 2 formy:
 - „**Mieszkanie dla absolwenta**”, którego celem jest wzrost niezależności beneficjentów przez ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności beneficjenta. Program na kwotę 36.003,58zł, w 2023r. Nie było chętnych do udziału w programie.
 - „**Dostępne Mieszkanie**”, którego celem jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie mieszkania wolnego od barier architektonicznych. Program na kwotę 28.002,78zł. w 2023r. Nie było chętnych do udziału w programie.

W zakresie zwiększenia dostępności „szerokiej” informacji poprzez wspieranie działań zmierzających do udostępnienia osobom z niepełnosprawnością nowych technologii pracownicy PCPR w Wieruszowie obsługiwali **System obsługi wsparcia finansowego SOW**, umożliwiający elektroniczne składanie wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON przez osoby z niepełnosprawnością. Przez system SOW złożono 58 wniosków.

W zakresie zwiększenia dostępności osób z niepełnosprawnością do różnorodnych usług wspierających

- PCPR w Wieruszowie kontynuował zatrudnienie starszego specjalisty pracy socjalnej ds. osób niepełnosprawnych,
- ŚDS w Osieku z filią w Czastarach i Chróście zatrudniał 3 asystentów osób niepełnosprawnych,
- DPS w Chróście Wsi zatrudniał ratownika medycznego,
- w szkołach zatrudniano nauczyciela wspomagającego dla uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego, min. w gminach: Łubnice, Lututów,
- W ramach projektu Centrum Usług Środowiskowych - „Razem łatwiej” do końca października 2023r. realizowano **usługi asystenckie**. Usługi świadczyło 3 asystentów osobistych osób niepełnosprawnych, 5 asystentów osoby niepełnosprawnej, 3 wolontariuszy wspierających, 1 spec.ds. usług asystenckich. Z usługi skorzystało 13 osób niesamodzielnych. Realizator usługi - TPD OM w Wieruszowie.

- Na terenie powiatu wieruszowskiego funkcjonowały nadal uruchomione dzięki pozyskanym środkom EFS **mieszkania wspomagane**. W 2023 r. prowadzone były w ramach projektu Centrum Usług Środowiskowych - „Razem łatwiej”. Liczba miejsc w mieszkaniach wynosiła: 1 mieszkanie treningowe z 4 miejscami i 3 mieszkania wspierane dla 7 osób. Realizator usługi - SI KOS w Wieruszowie. Mieszkania mieszczą się w Wieruszowie przy ul. Ludwika Waryńskiego 8. Z mieszkań korzystają osoby niesamodzielne.
- Kontynuowano działalność Klubu „Być Razem” z 25 miejscami. W Klubie realizowano m.in.: zajęcia z arteterapii, poradnictwo specjalistyczne, organizowane były zajęcia wyjazdowe: wyjazdy na basen, wycieczki. Klub mieści się w budynku WTZ w Wieruszowie, ul. Sportowa 7. W 2023r. skorzystało z usług Klubu 30 osób, w tym 25 osób z niepełnosprawnością i 5 osób z ich otoczenia.

Reasumując stwierdza się, że w ramach **celu strategicznego C** podejmuje się coraz więcej działań wyrównujących szanse osób z niepełnosprawnością w życiu codziennym, otwierając się także na nowe możliwości jakie daje obecna rzeczywistość (np. wprowadzanie rozwiązań ułatwiających funkcjonowanie w urzędach osób z niepełnosprawnością, umożliwienie składania wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON w systemie elektronicznym – SOW-realizowany przez Powiat/PCPR). Pozyskiwane są środki zewnętrzne na realizację zadań na rzecz osób niesamodzielnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Z analizy przekazanych kart informacyjnych wynika, że działania podejmowane w 2023r. w ramach poszczególnych celów operacyjnych na terenie powiatu wieruszowskiego w dużej mierze przyczyniły się do spełnienia misji strategii tj. rozbudowy systemu wsparcia zapewniającego odpowiednie warunki do życia i rozwoju mieszkańców powiatu wieruszowskiego.